

ДОХОДИ, РАЗХОДИ И ПОТРЕБЛЕНИЕ НА ДОМАКИНСТВАТА В ОБЛАСТ ШУМЕН ПРЕЗ 2015 ГОДИНА

Доходи на домакинствата

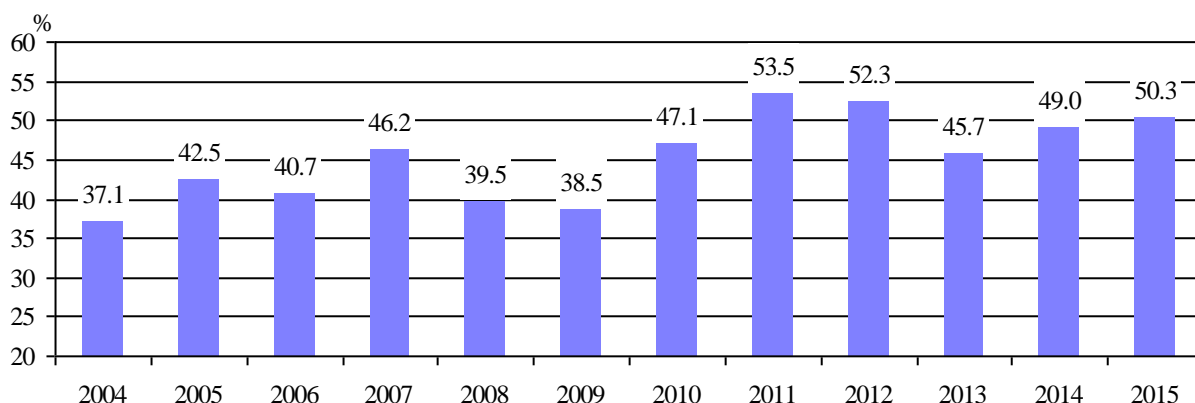
През 2015 г. в област Шумен годишният общ доход средно на лице от домакинство е 4 772 лв., което е с 8.8% повече спрямо 2014 г. (4 387 лева). Той е със 181 лв. по-нисък от средния за страната (4 953). Показателят включва доходите в пари и натура на всички членове на домакинството от работна заплата, пенсии, самостоятелна заетост, обезщетения за безработни, социални помощи и други. Включват се и други доходи, общи за домакинството, като регулярните или еднократните трансфери от други домакинства и продажбите на имущество.

За последните 12 години (2004 - 2015 г.) общият доход средно на лице от домакинство в областта нараства близо 1.9 пъти, а общо за страната – близо 2.2 пъти.

По годишен общ доход средно на лице от домакинство, през 2015 г. област Шумен е на девето място сред 28-те области в страната. Най-висок е общият доход в областите София – столица (7 061 лв.) и Перник (6 093 лв.), а най-нисък в областите Монтана (3 021 лв.) и Кърджали (3 393 лева).

Основен източник на доход е работната заплата, която през 2015 г. формира 50.3% от общия доход на домакинствата в област Шумен – с 1.3 процентни пункта повече в сравнение с 2014 година (фиг. 1). За страната процентът е 55.0 – с 0.8 процентни пункта повече спрямо 2014 година.

**Фиг. 1. Относителен дял на дохода от работна заплата в
общия доход на домакинствата в област Шумен**

В областта, в абсолютна стойност доходът от работна заплата средно на лице от домакинство е 2 400 лв., при 2 726 средно за страната.

С относителен дял от 25.8% от общия доход на домакинствата и през 2015 г. пенсиите продължават да са вторият по значимост източник на доходи в областта. Доходите от всички социални трансфери (пенсии, семейни добавки за деца, социални помощи, стипендии и обезщетения при безработица) формират 29.6% от общия годишен доход на домакинствата (29.4% за страната).

Разходи на домакинствата

През 2015 г. домакинствата в област Шумен са изразходвали 4 359 лв. средно на лице, което е с 5.9% повече от 2014 г. и с 307 лв. по-малко от средния разход на лице за страната. По този показател областта заема единадесето място сред 28-те области в страната. С най-висок разход средно на лице са домакинствата от област София – столица (6 857 лв.), а с най-нисък – от област Монтана (2 623 лева).

За периода 2004 - 2015 г. разходите средно на лице от домакинство в областта се увеличават близо 2.2 пъти (2.4 пъти средно на лице от домакинство за страната).

В област Шумен за храна са изразходвани 1 287 лв. средно на лице от домакинство, при 1 293 лв. за 2014 г. и 1 463 лв. средно на лице за страната. В областта, на годишна база намалява относителният дял на разходите за храна – от 31.4% на 29.5% и на разходите за алкохолни напитки и тютюневи изделия – от 3.9% на 3.0%. Увеличават се разходите за здравеопазване (с 28.4%, спрямо 2014 г.), жилище, вода, електроенергия и горива (с 23.9%), съобщения (с 1.8%).

Потребление на домакинствата

Данните показват, че настъпват промени в структурата на потреблението на българските домакинства, което е характерно и за домакинствата от област Шумен. През 2015 г. домакинствата от областта намаляват консумацията на хляб и тестени изделия спрямо 2014 г. с 16.8 кг и тя достига 98.3 кг средно на лице (фиг. 2), при 89.5 кг средно за страната. Намалява потреблението на прясно и кисело мляко, плодове, зеленчуци, яйца и др. хранителни продукти. Нараства консумацията на безалкохолни напитки и картофи.

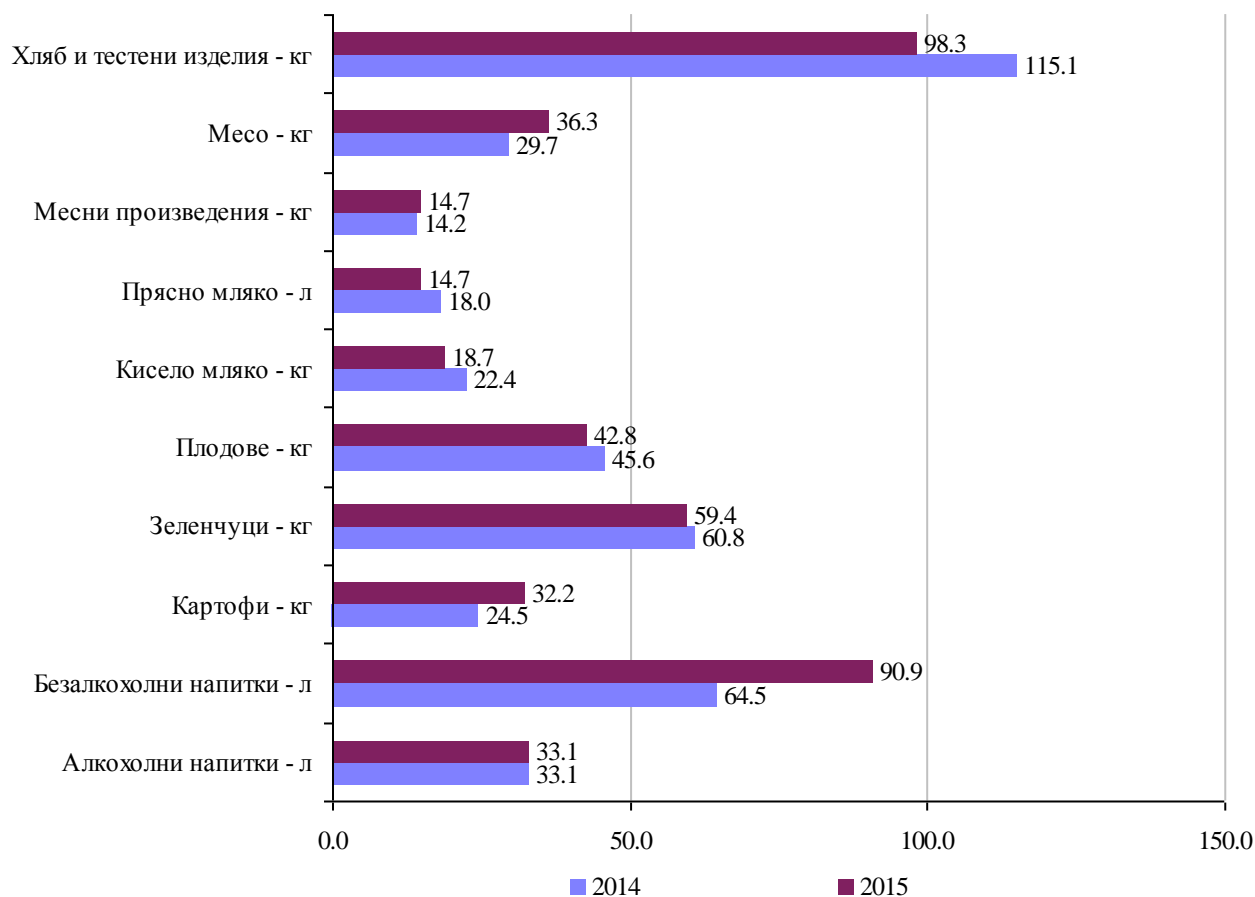
В страната, на годишна база се увеличава потреблението средно на лице на алкохолни напитки (от 28.4 на 29.2 л) и цигари (от 603 на 647 бр.). В област Шумен потреблението на алкохолни напитки запазва равнището си от 2014 г. (33.1 л), докато при цигарите има намаление – от 513 на 382 броя.

Консумацията на алкохолни напитки е най-висока в област Бургас (48.5 л), а най-ниска в област Пазарджик (11.1 л). Потреблението на цигари е най-високо в област Перник (981 бр.), а най-ниско в област Хасково (292 бр.).

В сравнение със средното за страната равнище, в областта консумираме по-малко плодове, зеленчуци, кисело и прясно мляко. Над средното за страната равнище е потреблението на безалкохолни напитки, хляб и тестени изделия, яйца, компоти, картофи, алкохолни напитки, месо.

Фиг. 2. Потребление на основни хранителни продукти средно на лице от домакинство в област Шумен

Методологични бележки

Данните са получени от тримесечното наблюдение на домакинските бюджети. Наблюдението е репрезентативно, като се използва случайна извадка от домакинства.

Обикновено домакинство образуват две или повече лица, които живеят в едно жилище или в част от жилище, хранят се заедно и имат общ бюджет, независимо от това дали имат роднински връзки помежду си. Домакинство е и едно лице, което живее самостоятелно, храни се отделно и има свой отделен бюджет.

Колективните домакинства не са обект на изучаване на домакинските бюджети.

Основните показатели за доходите, разходите и потреблението се оценяват **тримесечно и годишно** и се представят под формата на средни величини и относителни дялове.

Доходите на домакинствата в пари и натура включват доходите на всички членове на домакинството от: работна заплата, пенсии, самостоятелна заетост, обезщетения за безработни, социални помощи и други. Включват се и други доходи, общи за домакинството,

СТАТИСТИЧЕСКИ ИЗСЛЕДВАНИЯ – ШУМЕН

като регулярните или еднократните трансфери от други домакинства и продажбите на имущество.

Разходите на домакинствата включват разходите за храна, напитки, тютюневи изделия, жилище (вода, електроенергия, отопление, обзавеждане и поддържане), транспорт, съобщения, здравеопазване, данъци, социални осигуровки и други.

Потреблението средно на лице от домакинство представлява количествата консумирани хранителни продукти и напитки при домашни условия и не включва консумацията в заведения за обществено хранене.

Подробна информация за наблюдението на домакинските бюджети и резултатите от него е публикувана на интернет страницата на НСИ – www.nsi.bg, в рубриката „Доходи и разходи на домакинствата”.